

Bijlage IV – Zendingsfeest - een traditie om te koesteren en om verder te ontwikkelen

Het jaarlijkse zendingsfeest op de derde zaterdag van september hoort bij de hoogtepunten van het jaar in de Broedergemeente. Met name de oudere leden van onze kerk beschrijven het als een jaarlijks uitje, een ‘kon makandra’ van de zusters en broeders uit de diverse gemeenten in Nederland. In 2022 zei een zuster zelfs dat het feest in Zeist het ‘Kwaku-festival van de Broedergemeente’ is.

Maar waarom wordt het altijd in Zeist gehouden en hoe heeft zich dit feest ontwikkeld? Om die vraag te beantwoorden ben ik in het archief gedoken en heb oude jaargangen van het mededelingenblad van het Zeister Zendingsgenootschap (ZZg) doorgebladerd.

Het ZZg werd als “Missions-Societät” in 1793 gesticht. Het is daarmee het oudste protestantse zendingsgenootschap van ons land. Ze had als doel de zendingsactiviteiten van de Broedergemeente te ondersteunen en ze was gevestigd in Zeist. Mensen van de Broedergemeente, maar vooral vrienden van de zending uit andere kerken waren lid van deze ‘Missions-Societät’ of later het ‘Zendingsgenootschap’.

Bij zo’n organisatie hoort ook een jaarlijkse ledenvergadering. In een bericht uit 1836 lezen wij, dat deze ledenvergadering traditioneel in september gehouden werd. Dat gebeurde vanzelfsprekend in de vestigingsplaats van het genootschap. En dat was Zeist. De leden en vrienden van het Zendingsgenootschap kwamen uit het hele land naar de vergadering. Het verloop was tot ver in de 20^e eeuw hetzelfde: in de ochtend was de ledenvergadering met een bericht over het afgelopen jaar, in de middag hoorde men verslagen van de zendingsposten en in de avond was er een openbare lezing, vaak over een Bijbelse tekst. Er werd ook aandacht besteed aan vertrekkende of terugkerende zendelingen. In 1946 werd bijvoorbeeld vermeld dat op de avond van de zendingsdag op 25 september de ordening van twee zendelingen plaatsvond, die korte tijd later naar Suriname vertrokken.

In de tweede helft van de 20^e eeuw veranderde de dag van karakter. De ledenvergadering werd naar een ander moment verplaatst. De zendingsdag in september werd vooral een plaats voor ontmoeting en informatie. Ook dat gebeurde haast vanzelfsprekend in Zeist. Want al sinds 1746 was Zeist de grootste Broedergemeente in Nederland en het centrum van de activiteiten van onze kerk.

Het jaarlijkse zendingsfeest van de Broedergemeente werd hoe langer hoe meer een ontmoetingsplek voor allen die zich met de Broedergemeente en met Suriname verbonden voelden. Op het zendingsfeest kwamen in de tweede helft van de 20^e eeuw ook actuele maatschappelijke onderwerpen ter sprake, want zending betekende toen vooral ontwikkelingssamenwerking. Zo ging het op 21 september 1974 om ‘bevrijding’ en wat de zending daaraan bijgedragen heeft. Bij het 200-jarig jubileum van het Zendingsgenootschap in 1993 werd op het zendingsfeest op 18 september stil gestaan bij de positieve bijdragen van de zendelingen aan de ontwikkeling van Suriname, maar men vroeg ook in het gebed om vergeving voor de fouten die gemaakt zijn.

In die tijd begon de zendingsfeestbijeenkomst met een ‘Zendingsdienst’ in de kerk. Tussen de middag kon men Surinaams eten nuttigen en in de middag werd het thema van de dag in

gespreksgroepen verder uitgediept. In het jubileumjaar 1993 werd uitdrukkelijk vermeld, dat men afweek van de normale gang van zaken, door in de middag een 'muzikale happening' op het Zusterplein te houden.

Inmiddels zijn wij weer vele jaren verder. Het Zeister Zendingsgenootschap is al lang niet meer de enige organisatie met nauwe banden met Suriname. En de Broedergemeente in Nederland kreeg er meerdere vestigingsplaatsen bij.

Toch blijft Zeist de plek waar het Zendingsgenootschap begon en van waaruit de Broedergemeente zending heeft gepromoot en bedreven. Voor velen is 'Zeist' daarom een symbool voor de Broedergemeente en haar Zendingsgenootschap. De kerkzaal aan het Zusterplein en de omliggende huizen maken de historie zichtbaar en zijn een mooie plek voor een feestelijke bijeenkomst. Er is voldoende plaats voor enkele honderden bezoekers en het is van 'ons'. Ook is er de mogelijkheid gratis te parkeren bij het Slot.

Dat zijn de redenen waarom het Zendingsfeest nog steeds in Zeist gevierd wordt, ook al is de opzet en het karakter in de loop van de tijd veranderd.

Anno 2023 is het Zendingsfeest vooral een ontmoeting van de Broedergemeenten in Nederland en een feest waarin de verbondenheid met zusters en broeders in andere landen - en daar speciaal met Suriname - gevierd wordt. Samen vieren, bidden, zingen, eten zijn belangrijk. Maar er is ook plaats voor nadenken en gesprek.

De dag begint nog steeds met een kerkdienst. Tussen de middag is er gelegenheid om Surinaams eten te kopen en om naar de stands van de diverse gemeenten en werkgroepen te kijken. Er is ook plek voor muziek en gespreksgroepen. In de middag is er een feestelijke afsluiting. Dat kan een liefdemaal zijn, maar het kan ook een andere vorm krijgen.

Vanouds is de ondersteuning van het werk van de Broedergemeente buiten Nederland een belangrijk doel van deze dag. De opbrengsten van de dag zijn dan ook voor een gezamenlijk doel bestemd.

Het zendingsfeest wordt door een commissie voorbereid, waarin het ZZg, de Centrale Raad van de EBGN, de Broedergemeente Zeist en een andere gemeente van de Broedergemeente (bij toerbeurt) samenwerken. De verantwoordelijkheid voor het zendingsfeest ligt bij alle Broedergemeenten in Nederland, maar is qua organisatie teruggebracht tot deze voorbereidingscommissie; de Zendingsfeestcommissie.

De commissie kiest het thema, bepaalt op voordracht van het ZZg het actiedoel, coördineert de voorbereiding en de organisatie van de dag en onderhoudt de contacten met de gemeenten en groepen in het land. Daarbij maakt ze gebruik van de faciliteiten van het ZZg, de EBGN en de EBG Zeist.

Stefan Bernhard, predikant van de Broedergemeente in Nederland (29 januari 2023)